

-træet



et på USA's 35 præsident for 50 år

myrde tre alkoholikere, der holder til i læskuret.

Det er ikke en krimi. Det er en sjov, fabulerende røverhistorie om livet bag ligusterhækkene. Der er måske mere, end vi aner. En bog, det er let at læse - og let at glædes over.

Den er udgivet af forlaget Tiderne Skifter. 256 sider. Pris 280 kr.

To fødte klassikere

Blandt de mange bøger i 2013 var det ikke kun romanerne, der imponerede. To store, faglige bøger er så fremragende, at jeg vil tillade mig at hævde, at de er født som klassikere.

Den ene er Tom Buk-Swientys "Kaptajn Dinesen - Ild og blod". Det er en boblende, oplagt fortælling om kaptajn Dinesen, der kæmpede ved Dybbøl, kæmpede i den fransk-tyske krig, del-

tog i Komunardopstanden i Paris, levede som pelsjæger i Canada, vendte hjem som godsejer i Danmark og blev far til Karen Blixen - inden han begik selvmord i en ung alder.

Det er første bog i en trilogi om kaptajn Dinesen. Måske var det ikke Tom Buk-Swientys mening at skrive mere end en enkelt bog. Men undervejs i researchen løb han ind i så mange sprudlende historier, at ambitionerne måtte udvides. Det tør siges, at det er en bog med historier - og historie. Og mere velskrevet end Buk-Swientys oplags-succeser "Slagtebænk Dybbøl" og "Dommedag Als".

Swienty er mere forfatter, denne gang. Det er han sluppet rigtigt godt fra.

"Kaptajn Dinesen - Ild og Blod" er på 505 sider, pris 300 kr. Gyldendals Forlag.

Lige så fantastisk er bogen "Bedraget", der handler om skandalen i Nordisk Fjer. Det er translator Charlotte Langkilde, der har skrevet bogen, men man skulle tro, det var en berømt, erfaren forfatter. Så velskrevet er bogen.

Og så er det vildt imponerende, hvad Charlotte Langkilde har fundet ud af under et årelangt research-arbejde, ligesom hendes måde at fremstille de meget komplicerede sager på er prisværdigt forståeligt. Kun mennesker, der mestrer stoffet, kan skildre noget kompliceret så klart.

Fortællingen om Nordisk Fjer er en moderne udgave af historien om "Kejserens nye Klæder". Desværre endte den ulykkeligt. Hovedmanden, direktør Johannes Pedersen, begik selvmord, og en række banker fik så voldsomme økonomiske øretæver, at de først lige var kommet til kræfter igen, da de kastede sig over ejendomsboblen i starten af nullerne....

"Bedraget" er en moppedreng på 750 sider, udgivet af Lindhardt og Ringhof. Den koster 400 kr.

Historie, spænding og verdensklasse

Den 22. november 2013 var det 50 år siden, USA's 35. præsident, John Fitzgerald Kennedy blev myrdet i Dallas, Texas. Den karismatiske præsident og ikke mindst måden, han døde på, har fascineret eftertiden, som Kennedy også fascinerede sin samtid.

I anledning af 50-års dagen er der kommet en del bøger om attentatet. En af disse bøger er skrevet af en dansker - og den er fremragende. Det er Thomas Lade-

gaards "Mordet på JFK" på 368 sider.

Den giver et præcist billede af alt det, vi ved, der skete i Dallas. Og den giver en række nøgterne vurderinger af alt det, vi ikke ved - men som mange tror. Bogen er godt illustreret, velskrevet - og et stykke nutidshistorie af format.

Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. Pris 300 kr.

De senere år er der nærmest gået inflation i spændingsromaner. 2013 var ingen undtagelse. Men én bog skilte sig ud fra mængden: "Sandmanden", skrevet af det svenske ægtepar Alexandra og Alexander Ahndorill, der bruger pseudonymet Lars Keppler.

Det er en uhyggelig, iskold beretning, der hæver sig op i sin genre qua forfatterens eminente fortællertalent og den spændende hovedperson, parret har skabt med den finsk-svenske kriminalkommissær Joona Linna.

Det er dette sproglige talent kombineret med evnen til at skildre personer, der løfter Ahndorill-parrets bøger fra krimiernes ind i litteraturens geledde.

"Sandmanden", 522 sider. Gyldendal, 250 kr.

Og så - som den 10. bog - et stykke verdenslitteratur: En samling af alt det, Ernest Hemingway skrev om jagt og fiskeri. "Hemingway - om jagt og fiskeri" er udgivet af Lindhardt og Ringhof. Det er en enestående bog, fordi Hemingway som novelleforfatter var i særklasse, formodentlig den bedste, verden har kendt.

Mange af disse noveller indeholdt historier fra jagt eller fisketur. Det samme gjorde nogle af forfatterens største romaner som "Den gamle mand og havet" og "Og solen går sin gang". Det er udvalg fra dette forfatter-skab, der nu er samlet. Det viser, at Hemingway fortsat er i særklasse.

"Hemingway - om jagt og fiskeri", 559 sider, 300 kr. Lindhardt og Ringhof.

bogkassen



Arne Mariager skriver hver tirsdag boganmeldelser i Folkebladet. Arne Mariager er journalist og tidligere chefredaktør på blandt andet Vejle Amts Folkeblad/Fredericia Dagblad.



Venner... Jørn Laursen og Tarok på vej hjem fra marken. Når der skulle køres løb langt væk fra Skive, stoppede Jørn Laursen altid under vejs og gik en tur med sin hest. Tarok ville nemlig ikke besørge i en trailer. Han ville luftes.

Dannebrog med fart på

Journalist Sven-Ove Kjældgaard fra Uldum og fotograf Bent Tilsted fra Holstebro har lavet den bog, som travhesten Tarok har fortjent

Af Arne Mariager

post@arnemariager.dk

Indrømmet straks: Jeg kan ikke være helt så objektiv i denne boganmeldelse, som jeg ellers tilstræber. For mens jeg læste, måtte jeg skiftevis grine og græde. Ikke bare fordi det er en gri-bende bog, jeg skal skrive om. Men fordi den handler om Tarok, travhesten fra Skive, der samlede danskerne, som kun fodboldlands-holdet få år senere formåede at gøre.

Jeg så Tarok vinde Dansk Trav Derby i august 1976. Den søndag sad jeg foran tv i barndomsbyen Herning og havde det rædselsfuldt. Min kæreste havde smidt mig ud. Jeg var blevet tilbudt et job i København. Og jeg anede ikke, hvad jeg ville.

Så kom Tarok fra Skive og leverede det bedste travløb, jeg i mit liv havde set. På forhånd havde journalisterne skrevet, at Tarok var nede i en bølgedal. Han vandt godt nok alt, som han deltog i. Men han vandt ikke så stort som tidligere. Måske var han syg. Måske var Jørn Laursen en for dårlig kusk. Måske var derby-distancen på 3000 meter for meget for en sprinter som Tarok.

Men så gik starten, og den røde hingst tog spidsen i det mest stilrene trav, der er set. Og længe før mål, alle-

rede omme på staldsiden af banen i Charlottenlund, lod Jørn Laursen sin hest sætte spurten ind. Tarok løb mod sig selv, ikke andre. For der var ikke andre den dag.

Det var den 29. august 1976. Og den dag blev Derby-rekorden sat, og for første gang kom en dansk hest ned på en kilometertid under 1.20.

Bagefter gik Jørn Laursen og hesten op til sejrsceremonien. De gik og sludrede, og Tarok nappede lidt i Jørns bluse. Her var ikke en kusk og en hest. Her var et par venner. Jeg sad hjemme og græd. Men ikke over kæresten. Ikke over mit problem med at forlade barndomsbyen. Men af glæde over en komplet unik præstation.

At fange en sjæl

Og det er lige netop den udstråling, den nerve, der var omkring Tarok, som journalist Sven-Ove Kjældgaard fra Uldum, og vennen, fotograf Bent Tilsted, har fanget i deres vidunderlige bog "Tarok".

Vi får naturligvis historien om hesten og familien Laursen. Om gården ved Skive Fjord, om sejrene og vanskeligheder undervejs. Om det frygtelige slag, da Tarok døde alt for ung af en mavesygdom. Han blev kun otte år. Vi får det hele. Men det særlige ved bogen er, at det er lykkedes forfatter og fotograf at fange Taroks sjæl, i såvel ord som billeder.

Tarok var en ener. Han var ikke bare hurtigere, men også klogere end de andre heste. Han havde en udstråling, så selv mennesker, der intet anede om trav, kunne mærke, at "her var noget særligt".

Kunsten ved at lave en bog om Tarok er ikke at opremse rækken af sejre, de

ganske få nederlag, præmiesum osv. For det er alt sammen blot et spørgsmål om at indsamle materialet. Kunsten er at tegne et realistisk portræt af en hovedperson, der er en hest!

Det har Kjældgaard og Tilsted formået.

De har fanget de små dele af den enorme mosaik, der hed Tarok. Som når hesten under løb drejede det ene øre lidt bagud. Som en slags radar. Hvis andre kom for nær, øgede han farten.

Eller som den dag på travbanen i Odense, hvor Tarok blev presset af den fynske hoppe Tulle Søgaard, den eneste hest i årgangen, der bare var i stand til at udfordre ham lidt. Jørn Laursen sad i sulkyen og spekulerede på, om Tarok var presset eller ej. Farten var høj, da feltet med Tarok i spidsen strøg ind i sidste sving. Så opdagede Tarok, at der i feltet var en nær ven, feldtkammeraten Tabasco hjemme fra Stald Kima. Tarok hilste vennen med en glad vrinsken - så øgede han farten og løb alene i mål.

Tarok blev et nationalt samlingspunkt, et nationalt symbol. "Dannebrog på fire ben", som en journalist skrev. Og i disse dage, hvor filmanmelderne har travlt med at jorde filmen om Tarok, må det være en boganmelder tilladt både at komplimentere forfatterne til bogen og den firbenede hovedperson. At vinde et derby er godt. At kurere et menneske for kærestesorg ved samme lejlighed er endnu større.



Sven-Ove Kjældgaard og Bent Tilsted

"Tarok" 194 sider, rigt (og blændende) illustreret People's Press, 200 kr.